

KOSOVO SPECIALIST CHAMBERS
DHOMAT E SPECIALIZUARA TË KOSOVËS
SPECIJALIZOVANA VEĆA KOSOVA

Predmet: KSC-BC-2020-06

Rešava: panel veća Apelacionog suda

sudija Mišel Pikar

sudija Kaj Ambos

sudija Nina Jergensen

Sekretar: Fidelma Donlon

Datum: 30. april 2021.

Jezik: engleski

Stepen tajnosti: javno

**Javna redigovana verzija odluke po žalbi Jakupa Krasnićija na odluku o
privremenom puštanju na slobodu**

Specijalizovani tužilac
Džek Smit

Branilac Hašima Tačija

Dejvid Huper

Branilac Kadrija Veseljija

Ben Emerson

Branilac Redžepa Seljimija

Dejvid Jang

Branilac Jakupa Krasnićija

Venkatešvari Alagenda

PANEL VEĆA APELACIONOG SUDA Specijalizovanih veća Kosova (u daljem tekstu: panel Apelacionog suda ili panel, odnosno Specijalizovana veća),¹ postupajući shodno članu 33(1)(c) Zakona o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 169 Pravilnika o postupku i dokazima (u daljem tekstu: Pravilnik), rešava žalbu („Javna redigovana verzija žalbe Krasnićijeve odbrane na odluku po zahtevu Jakupa Krasnićija za privremeno puštanje na slobodu“, u daljem tekstu: žalba) koju je Krasnićijeva odbrana uložila 3. februara 2021.² Žalbom se osporava „Javna redigovana verzija odluke o zahtevu Jakupa Krasnićija za privremeno puštanje na slobodu“ (u daljem tekstu: pobijana odluka).³ U odgovoru koji je dostavilo 15. februara 2021. Specijalizovano tužilaštvo (u daljem tekstu: tužilaštvo) iznelo je stav da žalbu treba odbaciti u celosti.⁴ Krasnićijeva je repliku dostavio 22. februara 2021.⁵

I. KONTEKST

1. Dana 4. novembra 2020. Krasnićijeva je uhapšen shodno nalogu za hapšenje koji je izdao sudija za prethodni postupak,⁶ nakon što je potvrđena optužnica protiv njega.⁷

¹ F00002, Odluka o raspoređivanju sudija u panel Apelacionog suda, 4. februar 2021.

² F00001/RED, Javna redigovana verzija žalbe Krasnićijeve odbrane na odluku po zahtevu Jakupa Krasnićija za privremeno puštanje na slobodu, KSC-BC-2020-06/IA002-F00001, od 3. februara 2021, 3. februar 2021. (prvobitna verzija podneta je 3. februara 2021) (u daljem tekstu: žalba).

³ F00180/RED, Javna redigovana verzija odluke po zahtevu Jakupa Krasnićija za privremeno puštanje na slobodu, 26. januar 2021. (prvobitna verzija podneta je 22. januara 2021) (u daljem tekstu: pobijana odluka).

⁴ F00003/RED, Javna redigovana verzija odgovora na žalbu Krasnićijeve odbrane na odluku o pritvoru, 19. februar 2021. (prvobitna verzija podneta je 15. februara 2021) (u daljem tekstu: odgovor), stav 52.

⁵ F00004, Replika Krasnićijeve odbrane na odgovor tužilaštva na žalbu Krasnićijeve odbrane na odluku o pritvoru, 22. februar 2021. (u daljem tekstu: replika).

⁶ F00027/RED, Javna redigovana verzija odluke po zahtevu za naloge za hapšenje i dovođenje, 26. novembar 2020. (prvobitna verzija podneta je 26. oktobra 2020) (u daljem tekstu: odluka o hapšenju i pritvoru); F00027/A07/COR/RED, Javna redigovana verzija ispravljene verzije naloga za hapšenje Jakupa Krasnićija, 5. novembar 2020. (prvobitna verzija podneta je 26. oktobra 2020) (u daljem tekstu: nalog za hapšenje); F00044, Obaveštenje o hapšenju Jakupa Krasnićija prema pravilu 55(4), 4. novembar 2020. (strogo poverljivo i *ex parte*; 20. novembra 2020. stepen poverljivosti promenjen u "javno").

⁷ F00026/RED Javna redigovana verzija odluke o potvrđivanju optužnice protiv Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija, 30. novembar 2020. (prvobitna verzija podneta je 26. oktobra 2020). Važeća optužnica podneta je 4. novembra 2020; v. F00045/A03, Dodatno redigovana

2. Dana 22. januara 2021. sudija za prethodni postupak doneo je pobijanu odluku, u kojoj je odbio Krasnićijev zahtev za privremeno puštanje na slobodu zato što postoji opasnost da će Krasnići pobeći, da će ometati odvijanje postupka pred Specijalizovanim većima ili da će učiniti nova krivična dela protiv lica, među kojima ima i (potencijalnih) svedoka, koja tvrde da su pripadnici Oslobođilačke vojske Kosova (u daljem tekstu: OVK) vršili krivična dela.⁸ Sudija za prethodni postupak je, osim toga, zaključio da bi se privremenim puštanjem na slobodu uz uslove koje sam Krasnići predlaže kao alternativu bezuslovnom puštanju na slobodu (u daljem tekstu: predloženi uslovi) adekvatno umanjila opasnost od bekstva, ali da bi se time tek u nedovoljnoj meri umanjila opasnost da će Krasnići ometati odvijanje postupka pred Specijalizovanim većima ili opasnost da će učiniti nova krivična dela.⁹

3. Krasnići tvrdi da je sudija za prethodni postupak u pobijanoj odluci (i) prekršio nekoliko njegovih osnovnih ljudskih prava,¹⁰ (ii) procenjujući opasnosti iz člana 41(6)(b)(ii) Zakona primenio neadekvatan minimalni uslov,¹¹ (iii) ispitujući član 41(6)(b)(ii) i (iii) Zakona doneo pogrešne zaključke,¹² (iv) procenjujući dužinu pretpretresnog postupka doneo pogrešne zaključke¹³ i (v) ocenjujući predložene uslove načinio druge greške.¹⁴ Krasnići od panela traži da ispravi greške u primeni prava, da činjenice oceni primenjujući ispravno pravno merilo iz člana 41(6)(b) Zakona i da odobri njegov zahtev za privremeno puštanje na slobodu.¹⁵ Krasnići ne osporava zaključke o opasnosti od bekstva, pošto oni nisu uticali na ishod njegovog zahteva za privremeno puštanje na slobodu.¹⁶

optužnica, 4. novembar 2020. (strogo poverljivo i *ex parte*; 5. novembra 2020. stepen tajnosti promenjen je u „javno“) (u daljem tekstu: optužnica).

⁸ Pobijana odluka, stavovi 31, 39, 43–44, 52.

⁹ Pobijana odluka, stavovi 48–50, 52.

¹⁰ Žalba, stavovi 4(2), 21–24, 25, 27, 45.

¹¹ Žalba, stavovi 4(1), 14–20, 45.

¹² Žalba, stavovi 4(3) – (5), 26–40, 45.

¹³ Žalba, stavovi 23, 25, 45.

¹⁴ Žalba, stavovi 4(6), 41–45.

¹⁵ Žalba, stav 46.

¹⁶ Žalba, stav 6.

II. KRITERIJUMI ZA PREISPITIVANJE

4. Panel Apelacionog suda je u jednoj ranijoj odluci rešio da kriterijum za preispitivanje koji, shodno članu 46(1) Zakona, važi za žalbe na presude *mutatis mutandis* primenjuje i na interlokutorne žalbe.¹⁷ Relevantnim delom člana 46(1) Zakona predviđeni su sledeći žalbeni osnovi:

- (i) pravna greška koja presudu čini nevažećom;
- (ii) činjenična greška koja je dovela do pogrešne presude; ili
- (iii) [...].

5. O pravnim greškama u Zakonu se kaže sledeće:

Kada panel Apelacionog suda utvrdi da je pretresni panel u donošenju presude načinio pravnu grešku usled primene pogrešnog pravnog kriterijuma, onda panel Apelacionog suda navodi ispravan pravni kriterijum i primenjuje ga na dokaze sadržane u sudskom spisu da bi utvrdio da li da potvrdi, donese ili ukine zaključak o krivici po žalbi. S druge strane, ako je pretresni panel dostupan i ako bi to pitanje mogao da reši na efikasniji način, panel Apelacionog suda predmet može da vrati pretresnom panelu na ponovno razmatranje zaključaka i dokaza na osnovu ispravnog pravnog kriterijuma.¹⁸

6. O činjeničnim greškama u Zakonu se kaže sledeće:

Prilikom razmatranja činjeničnih zaključaka pretresnog panela, panel Apelacionog suda zamenjuje zaključke pretresnog panela svojim zaključcima samo ako bi svako ko objektivno ocenjuje činjenice morao da odbije da prihvati dokaze na koje se pretresni panel oslanjao ili ako je ocena tih dokaza potpuno pogrešna.¹⁹

7. Ako osporava diskrecionu odluku, podnosilac žalbe mora da pokaže da je nižestepeni panel nesumnjivo pogrešio utoliko što je (i) odluku zasnovao na

¹⁷ F00005, Odluka po žalbi Hisnija Gucatiya po pitanjima vezanim za hapšenje i pritvor, 9. decembar 2020. (u daljem tekstu: odluka po Gucatiyevoj žalbi), stavovi 4–13; KSC-BC-2020-07, F00005, Odluka po žalbi Nasima Haradinaja na odluku o preispitivanju pritvora, 9. februar 2021. (u daljem tekstu: odluka po Haradinajevoj žalbi), stavovi 11–13.

¹⁸ Član 46(4) Zakona.

¹⁹ Član 46(5) Zakona.

pogrešnom tumačenju merodavnog prava, (ii) odluku zasnovao na očigledno pogrešnom činjeničnom zaključku ili što je (iii) odluka tako nepravična ili neosnovana da predstavlja zloupotrebu diskrecionog prava nižestepenog panela.²⁰ Panel Apelacionog suda razmotriće i pitanje da li je nižestepeni panel prilikom donošenja odluke u obzir uzimao eksterne ili irelevantne faktore, odnosno da li je zanemario ili u nedovoljnoj meri uzeo u obzir relevantne.²¹

8. Panel Apelacionog suda podseća na to da, u skladu s članom 45(2) Zakona, stranke imaju pravo da ulože interlokutornu žalbu na odluke ili naloge koji se odnose na pritvor.²²

III. DISKUSIJA

A. MERODAVNO PRAVO I OPŠTI ŽALBENI RAZLOZI

9. Za početak, panel podseća na odredbe člana 41(6) Zakona:

Specijalizovana veća ili specijalizovani tužilac izdaju nalog za hapšenje ili pritvor lica jedino kada:

- a. postoji osnovana sumnja da je lice izvršilo krivično delo iz nadležnosti Specijalizovanih veća; i
- b. postoje jasni osnovi da se veruje:
 - i. da postoji rizik od bekstva;
 - ii. da će lice uništiti, sakriti, izmeniti ili krivotvoriti dokaze o krivičnom delu, ili posebne okolnosti ukazuju na to da će lice ometati odvijanje krivičnog postupka tako što će uticati na svedoke, žrtve ili saučesnike; ili
 - iii. ozbiljnost krivičnog dela ili način ili okolnosti u kojima je ono izvršeno i lične karakteristike počinioca, ranije ponašanje, sredina i uslovi u kojima živi ili druge lične okolnosti ukazuju na opasnost da

²⁰ Odluka po Gucatijevoj žalbi, stav 14; odluka po Haradinajevoj žalbi, stav 14.

²¹ Ibid.

²² Član 45(2) Zakona.

će lice ponoviti krivično delo, dovršiti pokušano krivično delo ili počiniti krivično delo koje je zapretilo da će počiniti.

1. Formulacija člana 41(6)(b)(ii) Zakona (žalbeni razlog 1)

(a) Izjašnjenja strana u postupku

10. Krasnići tvrdi da je sudija za prethodni postupak pogrešio kad je zaključio da sve tri podtačke člana 41(6)(b) Zakona podrazumevaju isti minimalni uslov i analizu rizika, uprkos tome što se u podtački 41(6)(b)(ii) reč „opasnost“ odnosno „rizik“ uopšte ne pominje. On smatra da nikako nije slučajnost to što pisci Zakona u članu 41(6)(b)(ii) ne pominju reč „opasnost“ odnosno „rizik“ i da tu podtačku zato treba tumačiti uže od druge dve.²³ Osim toga, formulacija „posebne okolnosti“ iz podtačke 41(6)(b)(ii) Zakona dodatno ukazuje na to da je tom podtačkom postavljen visok minimalni uslov.²⁴

11. Tužilaštvo u odgovoru kaže da je panel Apelacionog suda već doneo zaključak da se prilikom donošenja odluke o privremenom puštanju na slobodu mora obaviti procena rizika. Sudija za prethodni postupak nije dužan da utvrdi da li će optuženi zaista ometati postupak nego da li „postoje jasni osnovi da se veruje“ da će se to dogoditi.²⁵ Podsećajući na to da je „uverenje“ kriterijum niži od izvesnosti, tužilaštvo dodaje da procenjivanje budućeg ponašanja samo po sebi podrazumeva procenu rizika.²⁶

(b) Ocena panela Apelacionog suda

12. Panel podseća na to da je u predmetu *Gucati i Haradinaj* već izneo sledeći zaključak: “[p]anel Apelacionog suda smatra da sudija pojedinac nije napravio grešku kada je uvažio tvrdnje tužilaštva da Gucatijev položaj ukazuje na postojanje kontakata

²³ Žalba, stavovi 14-20; replika, stavovi 1-8.

²⁴ Žalba, stav 18. V. niže, stav 28.

²⁵ Odgovor, stavovi 14-15.

²⁶ Odgovor, stav 15.

i mreže, što bi moglo dovesti do opasnosti da će Gucati vršiti opstrukciju postupka [...].”²⁷ Ipak, panel naglašava da je taj zaključak donet u kontekstu drugog predmeta, u kom se nije razmatrala formulacija člana 41(6)(b)(ii) Zakona. To znači da o tom pitanju nije odlučeno, te da nema potrebe da se ono razmatra ovde.

13. Panel smatra da reč „will“ [„će“, „hoće“] iz člana 41(6)(b)(ii) Zakona ne treba tumačiti bukvalno, s obzirom na prirodu procene koja se vrši prema članu 41(6)(b) Zakona kojom se ne zahteva izvesnost. Uostalom, u članu 41(6)(b) Zakona se, pre tri podtačke, pominje „uverenje“, što ukazuje na kriterijum niži od izvesnosti.²⁸

14. Dalje, panel smatra da je korisno razmotriti relevantne odredbe Zakonika o krivičnom postupku Kosova (u daljem tekstu: ZKP Kosova)²⁹ o pitanju pritvora i relevantne odredbe iz normativnih okvira drugih sudova kada se utvrđuje kakav tip procene treba izvršiti i da li na član 41(6)(b)(ii) Zakona treba primeniti drugačiji minimalni uslov.³⁰ S tim u vezi, panel napominje da je član 41(6)(b)(i)-(iii) Zakona po svemu sudeći preuzet iz člana 164(1.2.1.)-(1.2.3.) ZKP Kosova (Hapšenje tokom istrage), koji sadrži iste formulacije kao i član 41(6)(b)(i)-(iii) Zakona, ali se odnosi na hapšenje i pritvaranje lica od strane policije u trenutku u kom je državni tužilac već odobrio hapšenje tokom faze istrage. Panelu nije poznato zašto su autori Zakona odlučili da se u formulisanju člana 41(6)(b)(i)-(iii) Zakona pozovu na ovu odredbu.

15. Panel smatra da bi, za potrebe ove odluke, uputnije bilo povući paralelu s odredbom ZKP Kosova koja se odnosi na pritvor, pošto se ona tiče situacije u kojoj je lice pritvoreno po nalogu suda. Prema članu 187 ZKP Kosova (Nalazi potrebni za sudski pritvor), sud može da naloži sudski pritvor protiv lica samo ako isključivo nađe

²⁷ Odluka po Gucatijevoj žalbi, stav 63.

²⁸ V. takođe niže, stav 26.

²⁹ Kosovo, Zakon br. 04/L-123, Zakonik o krivičnom postupku, 13. decembar 2012.

³⁰ Panel podseća na to da član 3(3) Zakona predviđa da se sudije služe izvorima međunarodnog prava, uključujući pomoćne izvore kao što je sudska praksa međunarodnih *ad hoc* sudova, MKS i drugih krivičnih sudova. V. takođe odluka po Gucatijevoj žalbi, stav 11.

da postoji osnovana sumnja da je to lice počinilo krivično delo i da je ispunjen jedan od sledećih uslova iz člana 187(1.2.):

1.2.1. Lice se krije, njegov odnosno njen identitet ne može da bude utvrđen, ili ako druge okolnosti ukazuju da postoji opasnost da lice pobegne;

1.2.2. Postoje razlozi za verovanje da će lice da uništi, sakrije, promeni ili falsifikuje dokaze krivičnog dela ili ako posebne okolnosti ukazuju da će da ometa tok krivičnog postupka uticanjem na svedoke, na oštećene ili na saučesnike; ili

1.2.3. Ozbiljnost krivičnog dela, ili način ili okolnosti pod kojima je izvršeno, njegove odnosno njene lične prilike, ponašanje u prošlosti, okruženje i uslovi u kojima živi, ili neke druge lične okolnosti ukazuju na opasnost da [lice] ponovi krivično delo, dovrši pokušano krivično delo ili učini krivično delo kojim je pretio da će da ga izvrši;
i

[...]

16. Prvo, panel primećuje da se u članu 187(1.2.2.) ZKP Kosova, slično članu 41(6)(b)(ii) Zakona, navodi kriterijum „postoje razlozi za verovanje da će [lice] da uništi [...]”. Drugo, panel primećuje razlike u formulaciji između tri podtačke iz člana 187(1.2.) ZKP Kosova, u kojima se pominje „opasnost” ([danger], član 187(1.2.1.)), „razlozi za verovanje da će [...]” (član 187(1.2.2.)) i „ukazuju na opasnost” ([risk], član 187(1.2.3.)). Panel smatra da se u ovom konkretnom kontekstu obe reči na engleskom ([danger, risk]) mogu shvatiti kao sinonimi. S tim u vezi, panel primećuje da se na Kosovu u sudskoj praksi procena opasnosti vrši kada se razmatraju uslovi iz člana 187(1.2.) ZKP Kosova i da, koliko god da su malobrojne sudske odluke o tom pitanju, nema naznaka da se, bez obzira na razlike u formulacijama u tri podtačke tog člana, u praksi primenjuju različiti kriterijumi.³¹

³¹ V. npr. Ustavni sud Kosova, KI10/18, *Fahri Deqani, Constitutional review of Judgment Pml. No. 357/2017 of the Supreme Court of Kosovo of 22 December 2017*, Judgment (Presuda), 21. oktobar 2019, stav 93, gde se pominje „opasnost da bi podnosilac žalbe mogao ponoviti krivično delo”. V. takođe Ustavni sud Kosova, KI163/17, *Lutfi Dervishi, Constitutional review of Judgment Pml. Kzz. 19/2017, of the Supreme Court of Kosovo, of 11 April 2017*, Resolution on Inadmissibility (Rešenje o nedopuštenosti), 16. novembar 2017, stav 71, gde se upućuje na obrazloženje koje je Vrhovni sud [odluka Pml. Kzz 19/2017] dao o

17. U odredbama koje su pred drugim međunarodnim sudovima merodavne za zahteve za privremeno puštanje na slobodu ne pominje se izričito „opasnost“ odnosno „rizik“ da će pritvoreno lice pobeći ili ometati postupak. U relevantnim odredbama iz normativnog okvira Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (u daljem tekstu: MKSJ) i Međunarodnog krivičnog suda za Ruandu (u daljem tekstu: MKSR) zahteva se, između ostalog, da se sudija uveri da će se optuženo lice, ukoliko bude pušteno na slobodu, pojaviti na suđenju i da neće predstavljati opasnost ni za jednu žrtvu, svedoka ili bilo koje drugo lice.³² No, ovi sudovi su u praksi i pored toga vršili analizu rizika.³³

18. Što se tiče MKS-a, članom 60(2) Rimskog statuta predviđeno je da se licu produžava pritvor ako se veće za prethodni postupak uverilo da su uslovi iz člana 58(1) Rimskog statuta i dalje ispunjeni. U te uslove spada, između ostalog, da je hapšenje lica neophodno kako bi se to lice sprečilo da ometa ili ugrozi sprovođenje istrage ili sudskog postupka. I ovde su relevantna veća u praksi vršila analizu rizika.³⁴

zaključcima o „opasnosti od bekstva“; Vrhovni sud Kosova, „Pml Kzz 59/2015, BS, Judgment (Presuda), 16. mart 2015, stav 10, gde se upućuje na „opasnosti shodno članu 187 ZKP“.

³² V. Pravilnik MKSJ, pravilo 65(B); Pravilnik MKSR, pravilo 65(B); Pravilnik MRMKS, pravilo 68(B).

³³ ICTY, *Prosecutor v. Mladić*, IT-09-92-AR65.1, Public Redacted Version of “Decision on Interlocutory Appeal Against Decision on Urgent Defence Motion for Provisional Release” Issued on 27 June 2017 (Javna redigovana verzija odluke po interlokutornoj žalbi na odluku po hitnom zahtevu odbrane za privremeno puštanje na slobodu od 27. juna 2017), 30. jun 2017, stav 16, gde se upućuje „opasnost od bekstva“; MKSR, *Prosecutor v. Muvunyi*, ICTR-00-55A-AR65, Decision on Appeal Concerning Provisional Release, 20. maj 2009, stav 4, gde se upućuje na „opasnost od bekstva“; ICTY, *Prosecutor v. Rašević and Todović*, IT-97-25/1-AR65.1, Decision on Interlocutory Appeal from Trial Chamber Decision Denying Savo Todović’s Application for Provisional Release (Odluka po interlokutornoj žalbi na odluku kojom je pretresno veće odbilo zahtev Save Todovića za privremeno puštanje na slobodu), 7. oktobar 2005, stavovi 18, 21, gde se upućuje na ocenu pretresnog veća o opasnosti da će optuženi pobeći.

³⁴ V. npr. MKS, *Prosecutor v. Gicheru*, ICC-01/09-01/20-90-Red2, Public Redacted Version of ‘Decision on Mr Gicheru’s Request for Interim Release’, 29. januar 2021, ICC-01/09-01/20-90-Conf, 29. januar 2021, stav 45, gde se upućuje na „opasnosti iz člana 58(1)(b) Statuta“; MKS, *Prosecutor v. Abd-Al-Rahman*, ICC-02/05-01/20-115, Decision on the Defence Request for Interim Release, 14. avgust 2020, stav 29, gde se upućuje na „neprihvatljivu opasnost da bi osumnjičeni mogao izvršiti pritisak na svedoke, bilo direktno, bilo indirektno, preko svojih pristalica“; MKS, *Prosecutor v. Bemba*, ICC-01/05-01/08-3249-Red, Public redacted version of Judgment on the appeal of Mr Jean-Pierre Bemba Gombo against the decision of Trial Chamber III of 23 December 2014 entitled “Decision on ‘Defence Urgent Motion for Provisional Release’”, 20. maj 2015, stavovi 39–40, 94, gde se upućuje na „opasnost od bekstva“ i „opasnosti iz člana 58(1)(b) Statuta“.

19. Pored toga, ocenjivanje rizika za potrebe donošenja odluke o zahtevu za privremeno puštanje na slobodu u skladu je i s praksom Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP). S tim u vezi, panel napominje da su pred ESLJP-om kao „relevantan“ i „dovoljan“ osnov za produženje pritvora (pored postojanja osnovane sumnje) „važili i razlozi poput opasnosti od bekstva, opasnosti od vršenja pritiska na svedoke ili neovlašćenog modifikovanja dokaza, opasnosti od dosluha, opasnosti od ponovnog činjenja krivičnog dela, opasnosti od izazivanja javnih nereda i potrebe da se zaštiti pritvoreno lice [...]“³⁵

20. S obzirom na gorenavedeno, panel Apelacionog suda zaključuje da sudija za prethodni postupak nije pogrešio kad je zaključio da, uprkos tome što se u formulaciji člana 41(6)(b)(ii) Zakona ne pominje reč “rizik” odnosno “opasnost”, u sve tri podtačke iz člana 41(6)(b) Zakona važi isti minimalni uslov i da on podrazumeva analizu rizika.

2. Opšti kriterijum prema članu 41(6)(b) Zakona (žalbeni razlog 1)

(a) Izjašnjenja strana u postupku

21. Krasnići tvrdi da je sudija za prethodni postupak pogrešio u primeni prava time što je njegovo zadržavanje u pritvoru opravdao primenjujući nedopustivo nizak opšti minimalni uslov za član 41(6)(b) Zakona zasnovan na pukoj mogućnosti.³⁶ Krasnići smatra da je sudija za prethodni postupak pošao od najprostijeg shvatanja rizika odnosno opasnosti, ne procenjujući da li je on dovoljno realan da bi se njime opravdao pritvor.³⁷

22. Tužilaštvo u odgovoru kaže da je sudija za prethodni postupak ispravno zaključio da je kriterijum za ocenu opasnosti iz člana 41(6)(b) Zakona pitanje da li

³⁵ ESLJP, *Zohlandt v. The Netherlands*, no. 69491/16, Judgment (Presuda), 9. februar 2021, stav 50; ESLJP, *Buzadji v. The Republic of Moldova*, no. 23755/07, Judgment (Presuda), 5. jul 2016, stav 88.

³⁶ Replika, stavovi 5–8. V. takođe žalba, stavovi 4(1), 14–20.

³⁷ Replika, stavovi 7–8.

„postoje jasni osnovi da se veruje“ da opasnosti postoje, budući da taj uslov znači prihvatanje mogućnosti, a ne neminovnosti, da će se opasnost realizovati.³⁸

(b) Ocena panela Apelacionog suda

23. Pre svega, panel podseća na to da se u svakom ispitivanju pritvora pre suđenja mora poći od pretpostavke nevinosti.³⁹ Iz toga, prvo, proizlazi da se odluke o pritvoru pre suđenja ne smeju donositi olako. Drugo, teret dokazivanja neophodnosti pritvora pre suđenja snosi tužilaštvo.⁴⁰ U tome se procedure koje su usvojila Specijalizovana veća razlikuju od procedura kojih se pridržavao MKSJ.⁴¹

24. Panel Apelacionog suda podseća na formulaciju člana 41(6)(b) Zakona: nalog za pritvaranje izdaje se jedino kad „postoje jasni osnovi da se veruje“ da će se bar jedna od navedenih opasnosti ostvariti.

25. Imajući u vidu specifično ustrojstvo Specijalizovanih veća i tekst člana 41(6)(b) Zakona, očigledno je da Specijalizovana veća nisu dužna da se pridržavaju kriterijuma koje su primenjivali međunarodni krivični sudovi, mada oni mogu da budu koristan orijentir. Panel napominje da se formulacija „[ima] osnova da se smatra“ koristi, na primer, u članu 58(1)(a) Rimskog statuta i u nekim nacionalnim zakonima o pritvoru

³⁸ Odgovor, stavovi 14, 16–17.

³⁹ To je prihvatio i sudija za prethodni postupak, v. pobijana odluka, stav 16.

⁴⁰ To je prihvatio i sudija za prethodni postupak, v. pobijana odluka, stav 17.

⁴¹ Na MKSJ-u je optuženi bio dužan da dokaže da je njegov zahtev za privremeno puštanje na slobodu opravdan, pa je u praksi kao merodavan kriterijum za dokazivanje usvojen princip „ocenjivanja verovatnoće“, prema kojem sudije moraju da se uvere da je verovatnoća da će se optuženi vratiti na suđenje veća od verovatnoće da neće, kao i da optuženi neće ugrožavati druge; v. ICTY, *Prosecutor v. Haradinaj et al.*, IT-04-84-AR65.1, Decision on Ramush Haradinaj's Modified Provisional Release (Odluka po izmenjenom zahtevu Ramuša Haradinaja za privremeno puštanje na slobodu), 10 March 2006, para. 41; ICTY, *Prosecutor v. Simić*, IT-95-9-A, Decision on Motion of Blagoje Simić Pursuant to Rule 65(I) for Provisional Release for a Fixed Period to Attend Memorial Services for His Father (Odluka po zahtjevu Blagoja Simića na osnovu pravila 65(I) za privremeno puštanje na slobodu na određeno vrijeme radi prisustva parastosu za oca), 21 October 2004, para. 14. Sudske prakse MKSJ-a pridržava se i Međunarodni rezidualni mehanizam za krivične sudove (u daljem tekstu: IRMCT); v. IRMCT, *Prosecutor v. Turinabo et al.*, MICT-18-116-PT, Decision on Dick Prudence Munyeshuli's Motion for Provisional Release to the United States of America, 8. februar 2019, fusnota 16; IRMCT, *Prosecutor v. Turinabo et al.*, MICT-18-116-PT, Decision on Maximilien Turinabo's Motion for Provisional Release, 29. mart 2019, stav 14.

pre suđenja,⁴² i to često uz kvalifikativ „opravdano“ ili „dovoljno“. Formulacija „opravdani osnov“ može se tumačiti na različite načine, iako je uobičajena u više pravnih sistema. U svakom slučaju, smatra se da formulacija „opravdani osnov“ pretpostavlja objektivnu procenu. U tom smislu, taj kriterijum jeste niži od onog koji implicira formulacija iz člana 61(7) Rimskog statuta „[ima] dovoljno osnova da se smatra da je okrivljeni izvršio krivično delo za koje se tereti“, gde se taj kriterijum koristi kad se odlučuje da li će se optužbe potvrditi ili ne.⁴³ Osim što treba da pokaže da ima opravdanog osnova da se smatra da je lice izvršilo krivično delo iz nadležnosti suda, prema članu 58(1) Rimskog statuta tužilac mora da pokaže i da je hapšenje dotičnog lica *po svemu sudeći neophodno* kako bi bio ispunjen bar jedan od tri osnova navedena za izdavanje naloga za hapšenje.⁴⁴ Na primer, prema članu 58(1)(b)(ii) Rimskog statuta, veće koje vodi prethodni postupak mora da se uveri da je hapšenje neophodno kako lice ne bi ometalo ili ugrožavalo sprovođenje istrage ili sudski postupak. Ako ima opravdanog osnova da se smatra da će ometati tužiočevu istragu, osumnjičeno lice može biti lišeno slobode prema članu 58(1)(b)(ii) Rimskog statuta. U tekstu Statuta ne navode se konkretne radnje ili vrste ometanja. Nije neophodno da je osumnjičeno lice već pokušalo da omete ili ugrozi istragu, dovoljno je da veće koje vodi prethodni postupak ima opravdanog osnova da smatra da bi do toga moglo doći. U faktore koje je opravdano uzeti u obzir spadaju uverljive informacije koje ukazuju na to da bi lice koje je lišeno slobode moglo pokušati da zastraši svedoke ili žrtve, da utiče na njih ili da ih podmiti.⁴⁵

⁴² V. na primer Engleska i Vels, The Bail Act, 1976, glava 1, stav 2.

⁴³ Ryngaert, C., „Article 58: Issuance by a Pre-Trial Chamber a warrant of arrest or a summons to appear“, u: Ambos, K. (ed), *Rome Statute of the International Criminal Court: Article-by-Article Commentary*, 4th ed., Beck/Hart/Nomos 2021 (u daljem tekstu: Ryngaert, *Article 58*), referenca 12 na margini. V. takođe fusnotu 44 i izvore koji se u njoj citiraju.

⁴⁴ Rimski statut, član 58(1)(a) i (b). V. takođe Rimski statut, član 60(2), koji glasi: „Lice protiv koga je izdat nalog za hapšenje može da traži privremeno puštanje na slobodu do suđenja. Ako Veće koje vodi prethodni postupak smatra da su ispunjeni uslovi predviđeni u članu 58, stav 1, lice će se zadržati u pritvoru. U suprotnom, Veće koje vodi prethodni postupak uslovno ili bezuslovno pušta to lice na slobodu.“

⁴⁵ Ryngaert, *Article 58*, referenca 19 na margini.

26. Panel podseća na svoj raniji zaključak da odluka o tome da li je neophodno da lice bude lišeno slobode prema članu 41(6)(b) Zakona zavisi od mogućnosti, a ne od neminovnosti, da se realizuje neka od opasnosti.⁴⁶ U prilog takvom zaključku ide i sudska praksa MKS-a.⁴⁷ Donoseći taj zaključak, panel je potvrdio da kao valjani kriterijum može da se prihvati i verovatnoća koja ne doseže nivo izvesnosti. Iz same prirode ocene koja se donosi prema članu 41(6)(b) Zakona, a koja podrazumeva predviđanje budućih postupaka, proističe da se „izvesnost“ ne može postaviti kao uslov, jer se nešto što je u budućnosti nikad ne može predvideti s izvesnošću. To, međutim, ne znači da *ma koja* verovatnoća da će se neka opasnost ostvariti može biti osnov za lišavanje slobode. S tim u vezi, panel ukazuje na zaključak Specijalizovanog veća Ustavnog suda da lišavanje slobode uvek mora da bude u skladu sa zakonskim materijalno-pravnim i procesnim pravilima i u saglasnosti s ključnom potrebom zaštite lica od samovoljnog postupanja.⁴⁸ Panel naglašava da je za zaštitu lica od samovoljnog postupanja važno navesti konkretno obrazloženje i konkretne osnove na koje se sudija za prethodni postupak oslanja kad donosi odluke kojima odobrava meru pritvora.⁴⁹ Stoga panel konstatuje da treba primeniti kriterijum po kome je, s jedne strane, manje nego izvesno ali, s druge strane, više nego tek moguće da će opasnost nastupiti.

⁴⁶ Odluka po Gucatijevoj žalbi, stav 67.

⁴⁷ Prema praksi MKS-a, „odluka o tome da li je, prema članu 58(1)(b) Statuta, neophodno da se lice liši slobode 'zavisi od mogućnosti, a ne od neminovnosti, da se opasnost ostvari u budućnosti'“. V. MKS, *Prosecutor v. Abd-Al-Rahman*, MKS-02/05-01/20-177, Judgment on the appeal of Mr Ali Muhammad Ali Abd-Al-Rahman against the decision of Pre-Trial Chamber II of 14 August 2020 entitled 'Decision on the Defence Request for Interim Release', 8. oktobar 2020, stav 33; MKS, *Prosecutor v. Gbagbo*, MKS-02/11-01/11-278-Red, Public redacted version of Judgment on the appeal of Mr Laurent Koudou Gbagbo against the decision of Pre-Trial Chamber I of 13 July 2012 entitled "Decision on the 'Requête de la Défense demandant la mise en liberté provisoire du président Gbagbo'", 26. oktobar 2012. (u daljem tekstu: odluka po žalbi u predmetu *Gbagbo*), stav 56.

⁴⁸ KSC-CC-PR-2017-01, F00004, Odluka po zahtevu za ocenu ustavnosti Pravilnika o postupku i dokazima usvojenog na plenarnoj sednici 17. marta 2017. prosleđenog Specijalizovanom veću Ustavnog suda u skladu sa članom 19(5) Zakona br. 05/L-053 o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu, 26. april 2017. (u daljem tekstu: odluka Ustavnog suda od 26. aprila 2017), stav 111.

⁴⁹ Odluka Ustavnog suda od 26. aprila 2017, stav 115.

27. Panel napominje da je pojam „jasno [rečima iskazan odnosno opisan]“ u članu 19(1.30) ZKP Kosova definisan u značenju da „strana koja daje informacije ili dokaz mora da detaljno navede informacije ili dokaz o kome je reč“. To znači da se pojam jasnoće ne odnosi direktno na kriterijume ili uslove već na konkretnost traženih informacija ili dokaza. Isto to proizlazi i iz članova 19(1.9) i (1.10) ZKP Kosova, gde se pominju „jasno rečima iskazani i opisani dokazi“. Zato panel odbacuje Krasnićijevu tvrdnju da formulacija „posebne okolnosti“ iz podtačke 41(6)(b)(ii) Zakona dodatno ukazuje da je tom podtačkom postavljen visok minimalni uslov.⁵⁰ Naprotiv, panel smatra da dužnost tužilaštva da detaljno navede informacije ili dokaze na koje se poziva važi za sve tri podtačke člana 41(6)(b) Zakona, a ne samo za podtačku 41(6)(b)(ii).

28. Podsećajući na to da se merodavni kriterijum mora utvrditi na skali između puke mogućnosti i izvesnosti, panel konstatuje da se članom 41(6)(b) Zakona od sudije za prethodni postupak ne zahteva da se uveri u to da će se opasnosti navedene u podtačkama od (i) do (iii) zaista ostvariti ukoliko optuženi bude pušten na slobodu, niti u to da postoji velika verovatnoća da će se to dogoditi. Sudija za prethodni postupak mora se uveriti u to da postoje “[jasni] osnovi da se veruje” da postoji opasnost da će se to dogoditi. Član 41(6)(b) Zakona traži da se utvrdi da li je tužilaštvo iznelo konkretno obrazloženje na osnovu dokaza da postoji dovoljno realna mogućnost da će se ostvariti jedna ili više opasnosti navedenih u članu 41(6)(b)(i)–(iii) Zakona.⁵¹ U tom smislu, radi se o činjeničnom pitanju koje zavisi od konkretnih okolnosti svakog slučaja.

⁵⁰ Žalba, stav 18.

⁵¹ V. na primer ESLJP, *Jarzyński v. Poland*, br. 15479/02, presuda, 4. oktobar 2005, stav 46 ([...] faktor koji ukazuje na realnu opasnost da će on pobeći ili da će ometati postupak); ESLJP, *Merabishvili v. Georgia*, br. 72508/13, presuda, 28. novembar 2017, stav 229 (opasnost [od bekstva] mora biti „dovoljno realna“ da bi se njome moglo opravdati produženje pritvora).

3. Dužnost obrazlaganja

29. Donoseći svoju ocenu, panel je dužan da iznese valjano obrazloženje. S tim u vezi, panel Apelacionog suda podseća na relevantnu sudsku praksu MKS-a, gde je naglašavan značaj detaljnog obrazlaganja odluka, naročito onih koje se tiču privremenog puštanja na slobodu.⁵² I Evropski sud za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLjP) je, u kontekstu člana 5(1)(c) Evropske konvencije o ljudskim pravima, naglasio da je obrazloženje odluke kojom se nalaže lišavanje slobode važno da bi se procenilo da li je ona proizvoljna.⁵³ Panel smatra da sadržaj obrazloženja zavisi od okolnosti u datom predmetu, ali da je, nevezano s njima, od presudnog značaja da nižestepeni panel dovoljno jasno iznese osnov za svoju odluku.⁵⁴

30. Panel primećuje da je u pobijanoj odluci obrazloženje koje se odnosi na član 41(6)(b)(ii) Zakona i na predložene uslove relativno kratko. Sudija za prethodni postupak nije detaljno objasnio kako je analizirao dokaze koje su mu predočile strane u postupku niti kako je doneo činjenične zaključke. Naprotiv, sudija za prethodni postupak je u zaključcima tek načelno uputio na fusnote u ranijim dokumentima. Kad je preispitivao odluku sudije za prethodni postupak panel je morao da se vrati na dokaze i tvrdnje koje su strane u postupku ranije iznele kako bi pojasnio i protumačio zaključke u pobijanoj odluci. Uprkos tome, i uprkos takvim nedostacima pobijane

⁵² V. MKS, *Prosecutor v. Bemba et al.*, MKS-01/05-01/13-2275, Public Redacted Judgment on the appeals of Mr Jean-Pierre Bemba Gombo, Mr Aimé Kilolo Musamba, Mr Jean-Jacques Mangenda Kabongo, Mr Fidèle Babala Wandu and Mr Narcisse Arido against the decision of Trial Chamber VII entitled "Judgment pursuant to Article 74 of the Statute", 8. mart 2018. (u daljem tekstu: odluka u predmetu *Bemba et al.* od 8. marta 2018), stavovi 102–108; odluka po žalbi u predmetu *Gbagbo*, stavovi 46–50; MKS, *Prosecutor v. Bemba*, MKS-01/05-01/08-323, Judgment on the appeal of Mr. Jean-Pierre Bemba Gombo against the decision of Pre-Trial Chamber III entitled "Decision on application for interim release", 16. decembar 2008, stavovi 53, 66. V. takođe MKS, *Prosecutor v. Lubanga*, MKS-01/04-01/06-773, Judgment on the appeal of Mr. Thomas Lubanga Dyilo against the decision of Pre-Trial Chamber I entitled "First Decision on the Prosecution Requests and Amended Requests for Redactions under Rule 81", 14. decembar 2006. (u daljem tekstu: odluka po žalbi u predmetu *Lubanga*), stav 20.

⁵³ ESLjP, *S. V. and A. v. Denmark*, br. 35553/12, br. 36678/12 i br. 36711/12, presuda, 22. oktobar 2018, stav 92; ESLjP, *Mooren v. Germany*, br. 11364/03, presuda, 9. jul 2009, stav 79.

⁵⁴ Odluka u predmetu *Bemba et al.* od 8. marta 2018, stav 105; odluka po žalbi u predmetu *Gbagbo*, stav 46, gde se poziva na odluku po žalbi u predmetu *Lubanga*, stav 20.

odluke, panel smatra da se ne može tvrditi da je odluka u toj meri neobrazložena da sudija za prethodni postupak nije ispunio obavezu da obrazloži odluku i time načinio grešku u primeni prava.

31. Iako je obrazloženje kratko, panel smatra da je jasno kako je sudija za prethodni postupak došao do svojih zaključaka, te da optuženi može da iskoristi svoje pravo na ulaganje žalbe. Ako obrazloženje izneto u pobijanoj odluci tumači u kontekstu podnesaka na koje se upućuje u fusnotama i izjašnjenja strana u postupku, panel može da uoči po kom je osnovu sudija za prethodni postupak zaključivao.

32. Ipak, panel Apelacionog suda izričito apeluje na sudiju za prethodni postupak da u budućim odlukama o privremenom puštanju na slobodu ili o preispitivanju mere pritvora iznese detaljnija obrazloženja.

B. GREŠKE U OCENI DONETOJ PREMA ČLANU 41(6)(B)(II) ZAKONA (ŽALBENI RAZLOZI 2 I 3)

1. Član 41(6)(b)(ii) Zakona

(a) Izjašnjenja strana u postupku

33. Krasnići tvrdi da sudija za prethodni postupak povredio njegova osnovna ljudska prava i da je napravio uočljive greške kad je zaključio da postoje jasni osnovi da se veruje da su ispunjeni uslovi iz člana 41(6)(b)(ii) Zakona.⁵⁵

34. Krasnići smatra da sudija za prethodni postupak povredio njegovo pravo na pretpostavku nevinosti jer se pozvao na glavne optužbe koje su protiv Krasnićija iznete u optužnici, poput njegove uloge u OVK i odgovornosti za krivična dela izvršena nad protivnicima OVK.⁵⁶ Dalje, Krasnići tvrdi da je sudija za prethodni postupak pogrešio kad je uzeo u obzir neke javne izjave u kojima je Krasnići kritikovao Specijalizovana veća i objavu na Fejsbuku od 24. aprila 2020, pošto se u njima nigde

⁵⁵ Žalba, stavovi 4(2), 4(3), 21–33.

⁵⁶ Žalba, stavovi 4(2), 21–22, 25, 27.

ne poziva na vršenje pritiska na svedoke niti na ometanje Specijalizovanih veća.⁵⁷ Krasnići smatra da je ovim ugroženo njegovo pravo na slobodu izražavanja i da se time izlazi van okvira srazmernih ograničenja tog prava koja mogu biti neophodna u demokratskom društvu.⁵⁸

35. Krasnići tvrdi da u dokazima nema osnova za pogrešni zaključak da on na Kosovu i dalje ima važnu ulogu kao istaknuti i uticajni član OVK, političar i uticajni govornik, da njegovi stavovi imaju odjeka i da bi mogao da mobiliše nekakvu hipotetičnu i nedefinisanu mrežu pristalica.⁵⁹ Krasnići tvrdi i da [BRISANO].⁶⁰ Krasnići od panela Apelacionog suda traži da zaključke o produžavanju pritvora, zasnovane na jednoj objavi na Fejsbuku i [BRISANO], sagleda u kontekstu njegovih ličnih prilika.⁶¹

36. Pored toga, Krasnići tvrdi da je zaključak da će opasnost od ometanja postupka rasti što dalje tužilaštvo bude odmicalo u obelodanjivanju materijala suprotan praksi MKSJ-a i da ne uzima u razmatranje opsežne zaštitne mere određene u ovom predmetu.⁶²

37. I na kraju, Krasnići tvrdi da nijedan od faktora iznetih u pobijanoj odluci ne ide u prilog zaključku da će on ometati postupak pred Specijalizovanim većima⁶³ i da jedna ranija odluka sudije za prethodni postupak potvrđuje tu njegovu tvrdnju.⁶⁴

⁵⁷ Žalba, stavovi 4(2), 21, 24–25, 28–29. V. takođe replika, stavovi 17–18.

⁵⁸ Žalba, stav 24, gde se upućuje na ESLJP, *Sürek v. Turkey (No. 4)*, br. 24762/94, Judgment (Presuda), 8. jul 1999. (u daljem tekstu: presuda u predmetu *Sürek*), stavovi 57–58 (Krasnići tvrdi da je ESLJP u tom predmetu zaključio da se političko izražavanje eventualno može ograničavati samo u slučajevima u kojima reči u datom kontekstu pozivaju na nasilje).

⁵⁹ Žalba, stavovi 29–33; replika, stavovi 9–16.

⁶⁰ Žalba, stav 30.

⁶¹ Žalba, stav 33.

⁶² Žalba, stav 32.

⁶³ Žalba, stav 31.

⁶⁴ Žalba, stav 31, gde se upućuje na F00031/COR/RED, Javna redigovana verzija ispravljene verzije odluke kojom se odobravaju pretres i plenidba, 26. novembar 2020. (prvobitna verzija podneta je 26. oktobra 2020) (u daljem tekstu: odluka kojom se odobravaju pretres i plenidba), stav 25.

38. Odgovarajući na Krasnićijevu tvrdnju da se odluka o produženju pritvora zasniva samo na jednoj objavi na Fejsbuku i [BRISANO], tužilaštvo kaže da zaključci sudije za prethodni postupak počivaju na nekoliko faktora koji su individualne prirode i specifični za optuženog i koji potvrđuju neophodnost pritvora u njegovom slučaju.⁶⁵ Prema mišljenju tužilaštva, ozbiljnost optužbi protiv optuženog i moguća kazna, njegova politička eksponiranost, uključujući to što je svojevremeno bio na rukovodećim položajima u OVK i vladi Kosova, kao i to što može da računa na mrežu pristalica, važni su individualni faktori koji se moraju imati u vidu kad se odlučuje o pritvoru.⁶⁶

39. Dalje, tužilaštvo tvrdi da je panel Apelacionog suda u jednoj ranijoj odluci već konstatovao da prilikom procenjivanja opasnosti od ometanja postupka nije pogrešno pozivati se na optužbe tužilaštva.⁶⁷ Tužilaštvo tvrdi da se sudija za prethodni postupak, pored drugih faktora, u svakom slučaju uzeo u obzir osude koje je Krasnićić izneo na račun Specijalizovanih veća i optužbe iz optužnice.⁶⁸ Kako tužilaštvo smatra, procena sudije za prethodni postupak nije se odrazila na pretpostavku nevinosti pošto sudija nije ocenjivao pitanje da li je optuženi kriv za neko krivično delo iz nadležnosti Specijalizovanih veća.⁶⁹ Tužilaštvo tvrdi i da je sudija za prethodni postupak uzeo u obzir Krasnićijevu političke stavove ne da bi procenio njihovu protivpravnu prirodu nego samo da bi procenio opasnost da će Krasnićić pokušati da ometa pravdu ili vrši pritisak na svedoke.⁷⁰

40. Osim toga, tužilaštvo tvrdi i da Krasnićić samo iznosi puko neslaganje sa značajem koji se pridaje materijalu zaplenjenom u njegovom domu, ali da ne ukazuje na uočljive greške u tome što je sudija za prethodni postupak uzeo u obzir taj materijal,

⁶⁵ Odgovor, stavovi 26, 31. V. takođe odgovor, stavovi 24–32.

⁶⁶ Odgovor, stavovi 26–28.

⁶⁷ Odgovor, stav 40.

⁶⁸ Odgovor, stavovi 39–40.

⁶⁹ Odgovor, stav 40.

⁷⁰ Odgovor, stavovi 38–39.

kao što ne priznaje ni važnost tog materijala.⁷¹ Tužilaštvo smatra da nema nedoslednosti između pobijane odluke i jedne ranije odluke kojom je sudija za prethodni postupak naložio pretres i plenidbu, između ostalog i na adresama na kojima je Krasnići boravio.⁷²

41. Što se tiče tvrdnje da je sudija za prethodni postupak prilikom odlučivanja uzeo u obzir obelodanjivanje sve veće količine materijala kojim se optuženi obaveštava o dokazima protiv njega, tužilaštvo tvrdi da je to stvar sudijske diskrecije.⁷³

(b) Ocena panela Apelacionog suda

42. Što se tiče Krasnićijeve tvrdnje da se sudija za prethodni postupak neopravdano oslanja na glavne optužbe koje su protiv njega iznete u optužnici, panel napominje da tužilaštvo upućuje na predmet *Gucati i Haradinaj*, u kom je zaključeno da sudija pojedinac nije pogrešio kad je uzeo u obzir optužbe iz optužnice.⁷⁴ Međutim, panel napominje da u tom drugom predmetu žalilac nije osporavao zaključak sudije pojedinca o tom pitanju. Zato pitanje da li je sudija pojedinac poštovao pretpostavku nevinosti neće biti predmet razmatranja.

43. Iako smatra da je sudija za prethodni postupak, u okviru svoje sudijske diskrecije, mogao da uzme u obzir optužbe iz optužnice, panel Krasnićijevu tvrdnju smatra donekle utemeljenom. Panel naročito ukazuje na to da je sudija za prethodni postupak konstatovao da je Krasnići „u svojstvu portparola OVK [...] učestvovao u razvoju i diseminaciji strategija OVK [...], a mnoge od njih su konkretno bile usmerene na protivnike OVK”.⁷⁵ Osim toga, sudija za prethodni postupak je primetio i da je Krasnići „izjavama koje je davao u to vreme [...] pokušavao da opravda postupke

⁷¹ Odgovor, stavovi 41–44.

⁷² Odgovor, stav 45, gde se upućuje na odluku kojom se odobravaju pretres i plenidba.

⁷³ Odgovor, stavovi 36–37.

⁷⁴ Odgovor, stav 40 gde se upućuje na odluku po Gucatijevoj žalbi, stavovi 60–63.

⁷⁵ Pobijana odluka, stav 36.

OVK protiv lica koja su smatrali protivnicima i koja su neretko bile žrtve napada ili ubistva“.⁷⁶

44. Panel konstatuje da su zaključci sudije za prethodni postupak u tom pogledu neadekvatno izraženi, pošto bi se mogao steći pogrešan utisak da sudija za prethodni postupak nije u potpunosti uvažio pravo optuženog na pretpostavku nevinosti, garantovano članom 21 Zakona, posebno stavom (3) tog člana.⁷⁷

45. Ipak, panel smatra da način na koji je sudija za prethodni postupak opisao Krasnićijeve postupke treba shvatiti u kontekstu jednog drugog mesta u pobijanoj odluci, na kom sudija govori o „krivični[m] del[im]a koja se stavljaju na teret optuženom,“⁷⁸ i u kontekstu njegovog nedvosmislenog stava da „svaki zahtev za privremeno puštanje na slobodu mora da se razmatra imajući istovremeno u vidu pravo pritvorenog lica na pretpostavku nevinosti“.⁷⁹ Zato panel zaključuje da sudija za prethodni postupak nije povredio Krasnićijevo pravo na pretpostavku nevinosti.

46. Što se tiče poštovanja Krasnićijeve slobode izražavanja, sudija za prethodni postupak je u pobijanoj odluci uputio na objavu na Fejsbuku od 24. aprila 2020, u kojoj je Krasnićić rekao:

Da zaključim: 2010. godine rekao sam da je izveštaj DIKA MARTIJA rasistički izveštaj. Svaki Albanac koga D. MARTI naziva PATRIOTOM je kolaboracionista, bilo da radi za premijera ili na nekoj drugoj funkciji, u službi genocidne politike [Slobodana] MILOŠEVIĆA!⁸⁰

⁷⁶ Ibid.

⁷⁷ Član 21(3) Zakona glasi: “Optuženi se smatra nevinim dok se njegova krivica ne dokaže van razumne sumnje, u skladu sa odredbama ovog Zakona.”

⁷⁸ Pobijana odluka, stav 19.

⁷⁹ Pobijana odluka, stav 16.

⁸⁰ F00005/RED/A02, Prilog 2 uz javnu redigovanu verziju zahteva za izdavanje naloga za hapšenje i pratećih naloga, dokument KSC-BC-2020-06/F00005 od 28. maja 2020, 17. novembar 2020. (prvobitna verzija podneta je 28. maja 2020) (u daljem tekstu: prilog 2 zahtevu za izdavanje naloga za hapšenje), str. 21.

47. Sudija za prethodni postupak je zaključio da formulacije u toj objavi na Fejsbuku pokazuju da Krasnići dvadeset godina posle sukoba i dalje kao „kolaboracionistu“ u „službi Miloševićeve genocidne politike“ označava svakog ko se usudi da kaže da su pripadnici OVK vršili krivična dela.⁸¹ Kako kaže sudija za prethodni postupak, takve stavove Krasnići je izražavao i kad je javno kritikovao Specijalizovana veća kao instituciju koja je osnovana po objavljivanju izveštaja specijalnog izvestioca Dika Martija⁸² i koja treba da sasluša iskaze svedoka o navodima da su pripadnici OVK vršili krivična dela.⁸³

48. Panel napominje da sudija za prethodni postupak prilikom procenjivanja opasnosti iz člana 41(6)(b)(ii) Zakona nije donosio zaključke o samim Krasnićijevim izjavama nego je samo uzeo u obzir dokaz da takve izjave postoje i njihov sadržaj. Sudija za prethodni postupak nije ugrozio Krasnićijevo pravo na slobodu izražavanja, garantovano članom 10 EKLJP, niti je raspravljao o tome da li je Krasnići prekoračio granice koje bi političari morali da poštuju kad iznose javnu kritiku. Takva se procena ne može vršiti sa stanovišta člana 41(6)(b)(ii) Zakona, već se kao jedino nameće pitanje da li pojedine izjave ili saopštenja pritvorenih lica ukazuju na mogućnost ometanja pravde. To znači da se Krasnići pogrešno poziva na praksu ESLJP kad tvrdi da zaključci sudije za prethodni postupak predstavljaju kršenje prava na slobodno izražavanje i izlaze van okvira srazmernih ograničenja tog prava koja mogu biti neophodna u demokratskom društvu.⁸⁴ Panel, naprotiv, zaključuje da je sudija za prethodni postupak materijal koji mu je predodčen, a kojim su obuhvaćene i Krasnićijeve izjave, ispravno analizirao u kontekstu uslova iz člana 41(6)(b)(ii) Zakona. Sudija za prethodni postupak, dakle, nije pogrešio kad je uzeo u obzir te

⁸¹ Pobjana odluka, stav 36.

⁸² Izveštaj Parlamentarne skupštine Saveta Evrope o nečovečnom postupanju s ljudima i nedozvoljenoj trgovini ljudskim organima na Kosovu, 7. januar 2011, dokument 12462.

⁸³ Pobjana odluka, stav 36.

⁸⁴ Žalba, stav 24, gde se upućuje na presudu u predmetu *Sürek*, stavovi 57–58 (Krasnići tvrdi da je ESLJP u tom predmetu zaključio da se političko izražavanje eventualno može ograničavati samo u slučajevima u kojima reči u datom kontekstu pozivaju na nasilje).

izjave, kao relevantne za procenu opasnosti da će Krasnići pokušati da omete pravdu ili izvrši pritisak na svedoke.

49. Panel sad prelazi na Krasnićijevu tvrdnju da se u objavi na Fejsbuku od 24. aprila 2020, posmatrano s današnjeg stanovišta, nigde ne poziva na vršenje pritiska na svedoke niti na ometanje Specijalizovanih veća.⁸⁵ Panel odbacuje takav argument, zato što sudija za prethodni postupak prema članu 41(6)(b)(ii) Zakona nije dužan da se uveri da će optuženi ometati postupak, već mora da se uveri da se osnovano može verovati da postoji opasnost od takvog ometanja u budućnosti.⁸⁶

50. U svakom slučaju, panel zaključuje da sudija za prethodni postupak nije postupio neosnovano kad je, procenjujući da li postoji opasnost da će Krasnići ometati postupak ako bude pušten na slobodu, u obzir između ostalog uzeo i javne izjave u kojima je Krasnići kritikovao Specijalizovana veća i objavu na Fejsbuku od 24. aprila 2020.

51. Panel napominje da je sudija za prethodni postupak zaključio da Krasnići i dalje ima važnu ulogu kao istaknut pripadnik OVK, političar i uticajan govornik čija mišljenja, pa i kritika Specijalizovanih veća, izražena javno ili privatno, ima odjeka i može da mobiliše mrežu pristalica.⁸⁷ Dalje, sudija za prethodni postupak je zaključio i da postoji opasnost da bi Krasnići svojim izjavama mogao da podstrekne, pomogne ili na drugi način angažuje lica koja dele njegove stavove radi vršenja pritiska na (potencijalne) svedoke ili njihovog zastrašivanja.⁸⁸

52. Što se tiče Krasnićijevog uticajnog položaja, panel podseća na to da je sudija za prethodni postupak izričito rekao da je Krasnići u međuvremenu otišao u penziji i da više nema javne funkcije.⁸⁹ Ipak, panel napominje da je Krasnići bivši predsednik

⁸⁵ Žalba, stav 28. V. takođe replika, stavovi 17–18.

⁸⁶ V. gore, stav 28.

⁸⁷ Pobjana odluka, stav 36.

⁸⁸ Ibid.

⁸⁹ Pobjana odluka, stav 36.

Skupštine Kosova i bivši vršilac dužnosti predsednika Kosova. Osim toga, on je i bivši zamenik komandanta OVK.⁹⁰ S obzirom na to, panel donekle osnovanom smatra tvrdnju tužilaštva da kontakti koje je neko tokom čitavog života održavao s OVK i vladom ne padaju tek tako u zaborav s odlaskom u penziju.⁹¹ Sudija za prethodni postupak imao je u vidu Krasnićijevu nekadašnju političku karijeru i autoritet koji je uživao u OVK kad je izveo zaključak o Krasnićijevom uticaju na Kosovu.⁹² S obzirom na to, panel zaključuje da Krasnici nije pokazao da je sudija za prethodni postupak doneo pogrešne zaključke o njegovom uticaju.

53. Panel podseća na to da dokaze koji se prilažu uz zahtev za privremeno puštanje na slobodu pre svega razmatra sudija koji zahtev rešava. Kad odlučuje o tome da li je sudija za prethodni postupak u odluci o privremenom puštanju na slobodu pogrešno ocenio činjenice, panel će se umešati samo tamo gde je načinjena jasna greška, naime, tamo gde se ne može razabrati kako je sudija za prethodni postupak na osnovu dokaza kojima raspolaže razumno mogao doći do svog zaključka.⁹³

54. Iako ima u vidu tu činjenicu, panel smatra da dokazi na koje se sudija za prethodni postupak pozvao nisu dovoljni da bi se iz Krasnićijevih nastupa u medijima osnovano mogao izvesti zaključak da je on „vešt i uticajan govornik”.⁹⁴ Taj je zaključak, po svemu sudeći, zasnovan na materijalu koji je tužilaštvo priložilo zahtevu za izdavanje naloga za hapšenje i odgovarajućim priložima,⁹⁵ a koji čini pet objava na

⁹⁰ Odluka o hapšenju i pritvoru, stavovi 40–41.

⁹¹ Odgovor, stav 28.

⁹² V. Pobjana odluka, stav 36. V. takođe pobjana odluka, stav 29 (“[U]ticaj koji g. Krasnici ima kao nekadašnji vodeći političar i bivši zamenik komandanta Oslobodilačke vojske Kosova (u daljem tekstu: OVK) moraju se uzeti u obzir [...]”).

⁹³ MKS, *Prosecutor v. Bemba*, ICC-01/05-01/08-1626-Red, Public Redacted Version Judgment on the appeal of Mr Jean-Pierre Bemba Gombo against the decision of Trial Chamber III of 27 June 2011 entitled “Decision on Applications for Provisional Release”, 19. avgust 2011, stav 45.

⁹⁴ V. Pobjana odluka, stav 36.

⁹⁵ V. F00005/RED, Javna redigovana verzija zahteva za izdavanje naloga za hapšenje i pratećih naloga, podnesak KSC-BC-2020-06/F00005 od 28. maja 2020, 17. novembar 2020. (prvobitna verzija podneta je 28. maja 2020) (u daljem tekstu: zahtev za izdavanje naloga za hapšenje); F00005/RED/A01, Prilog 1 javnoj redigovanoj verziji zahteva za izdavanje naloga za hapšenje i pratećih naloga, podnesak KSC-BC-2020-06/F00005 od 28. maja 2020, 17. novembar 2020. (prvobitna verzija podneta je 28. maja 2020);

Fejsbuku, objavljenih tokom pet godina, i jedan intervju s *Koha pressom*.⁹⁶ U tom pogledu panel deli stav odbrane da same objave na društvenim medijima ili intervju dat za novine ne pokazuju da Krasnićijevi stavovi „imaju odjeka i mogu mobilisati“ pristalice. Kako je to istakla odbrana, tužilaštvo nije iznelo dokaze o broju ljudi koji su pročitali sporne objave niti o njihovom odjeku.⁹⁷

55. Što se tiče zaključka da Krasnici može da mobiliše mrežu pristalica, sudija za prethodni postupak vrlo uopšteno spominje Krasnićijeve istomišljenike koji dele njegov antagonizam prema Specijalizovanim većima.⁹⁸ Preispitivanjem dokaza kojima je raspolagao sudija za prethodni postupak ispostavlja se da se materijal tužilaštva o tome ko sačinjava mrežu optuženog odnosi na pristalice iz Udruženja ratnih veterana OVK.⁹⁹ Međutim, panel napominje da je sudija za prethodni postupak izričito rekao da tužilaštvo nije predočilo konkretne dokaze o tome kakav je tačno Krasnićijev uticaj na lica unutar njegove mreže pristalica iz Udruženja ratnih veterana OVK.¹⁰⁰ Utoliko se sudija za prethodni postupak u svojim zaključcima po svemu sudeći pozivao isključivo na to što je Krasnici nekada bio na položaju jednog od lidera OVK, kako se to navodi na drugim mestima u pobijanoj odluci.¹⁰¹ Pored pitanja sastava mreže pristalica, u pobijanoj odluci se, kako panel primećuje, ne iznose zaključci o drugim faktorima kojima bi se moglo dokazati postojanje mreže pristalica, njenih mogućnosti ili resursa.¹⁰²

prilog 2 zahtevu za izdavanje naloga za hapšenje; F00005/RED/A03, Prilog 3 javnoj redigovanoj verziji zahteva za izdavanje naloga za hapšenje i pratećih naloga, podnesak KSC-BC-2020-06/F00005 od 28. maja 2020, 17. novembar 2020. (prvobitna verzija podneta je 28. maja 2020).

⁹⁶ Pobijana odluka, stav 36, gde se upućuje na odluku o hapšenju i pritvoru, stav 41 (gde se Krasnićijeve izjave ne pominju); prilog 2 zahtevu za izdavanje naloga za hapšenje, str. 11–23.

⁹⁷ V. žalba, stav 29(4).

⁹⁸ Pobijana odluka, stav 29.

⁹⁹ V. F00153/RED, Javna redigovana verzija odgovora tužilaštva na zahtev za privremeno puštanje na slobodu g. Jakupa Krasnićija, 22. decembar 2020. (prvobitna verzija podneta je 17. decembra 2020) (u daljem tekstu: odgovor na zahtev za privremeno puštanje na slobodu), stavovi 30–32.

¹⁰⁰ Pobijana odluka, stav 36.

¹⁰¹ Pobijana odluka, stav 29.

¹⁰² Pobijana odluka, stav 36.

56. Panel je razmotrio i druge opšte dokaze na koje se sudija za prethodni postupak pozvao, poput dokaza o tome da na Kosovu postoji opšta klima zastrašivanja svedoka u suđenjima bivšim pripadnicima OVK.¹⁰³ Međutim, panel zaključuje da dokazi na koje se sudija za prethodni postupak pozvao nisu dovoljni da bi se došlo do osnovanog zaključka da Krasnićijevi stavovi, uključujući antagonizam prema Specijalizovanim većima, „imaju odjeka i [da] mogu da doprinesu aktiviranju mreže pristalica.¹⁰⁴ Taj se zaključak mora ukinuti. Panel će se na relevantnim mestima ove odluke osvrnuti na dejstvo tog zaključka.

57. Iako Krasnici zaključak sudije za prethodni postupak o njegovom uticajnom položaju na Kosovu nije označio kao pogrešan, Panel podseća da činjenica da neki optuženi i dalje ima dovoljno moći da utiče na žrtve ili svedoke sama po sebi ne znači da će on svoj uticaj iskoristiti na taj protivzakonit način.¹⁰⁵

58. Panel skreće pažnju na zaključak sudije za prethodni postupak da [BRISANO].¹⁰⁶ Panel smatra da je pobijana odluka vrlo štura na mestu na kom se pominje takozvani [BRISANO] i da ne iznosi obrazloženje niti upućuje na dokaze na kojima se zasnivaju zaključci o [BRISANO].¹⁰⁷ Iako je pobijana odluka na tom mestu pomalo nejasna, panel može da uoči kako je sudija za prethodni postupak, na osnovu svih dokaza koji su mu predočeni, izveo ukupni zaključak da će Krasnici, ako bude pušten na slobodu, ometati postupak pred Specijalizovanim većima.

59. Polazeći od sažetog pregleda izjašnjenja tužilaštva, iznetog u pobijanoj odluci, panel konstatuje da se sudija za prethodni postupak poziva na [BRISANO].¹⁰⁸ Na

¹⁰³ Pobijana odluka, stav 38.

¹⁰⁴ Pobijana odluka, stav 36.

¹⁰⁵ MKSJ, *Tužilac protiv Prlića i drugih*, IT-04-74-PT, Order on Provisional Release of Valentin Ćorić (Nalog o privremenom puštanju na slobodu Valentina Ćorića), 30. jul 2004, stav 28; MKSJ, *Tužilac protiv Boškoscog i Tarčulovskog*, IT-04-82-PT, Decision on Defence Motion of Ljube Boškocski for Provisional Release (Odluka po zahtevu odbrane Ljube Boškoscog za privremeno puštanje na slobodu), 18. jul 2005, stav 43.

¹⁰⁶ Pobijana odluka, stav 36.

¹⁰⁷ Ibid.

¹⁰⁸ Pobijana odluka, stav 33.

osnovu informacija koje je dalo tužilaštvo, kao i na osnovu analize [BRISANO],¹⁰⁹
[BRISANO]:

[BRISANO].¹¹⁰

60. Tužilaštvo smatra da taj [BRISANO].¹¹¹

61. Panel Apelacionog suda zaključuje da je Krasnići posedovao [BRISANO].

62. Međutim, panel ne vidi na čemu sudija za prethodni postupak zasniva zaključak da [BRISANO]. Panel je razmotrio i druge opšte dokaze na koje se sudija za prethodni postupak pozvao, na primer, na to da na Kosovu vlada opšta atmosfera zastrašivanja svedoka povezanih sa suđenjima bivšim pripadnicima OVK.¹¹²

63. Suprotno onom što Krasnići tvrdi, panel smatra da sudija za prethodni postupak jeste sagledao svoje zaključke u kontekstu Krasnićijevih ličnih prilika.¹¹³ Konkretno, sudija za prethodni postupak je izričito uputio na Krasnićijeve reči da niko ne treba da beži od pravde.¹¹⁴ To što Krasnići smatra da je tom faktoru trebalo pridati veći značaj nije dovoljno da bi se opovrgli činjenični zaključci sudije. Panel podseća na to da puko neslaganje podnosioca zahteva sa značajem koji je sudija za prethodni postupak pridao određenim činionicima i zaključcima koji su na osnovu njih izvedeni nije dovoljno da se utvrdi da postoji uočljiva greška.¹¹⁵

¹⁰⁹ Odgovor na zahtev za privremeno puštanje na slobodu, stavovi 26–28. V. takođe F00153/A01, Prilog 1 uz odgovor tužilaštva na zahtev za privremeno puštanje na slobodu g. Jakupa Krasnićija, 17. decembar 2020 (poverljivo) (u daljem tekstu: prilog 1 uz odgovor na zahtev za privremeno puštanje na slobodu), [BRISANO].

¹¹⁰ Prilog 1 uz odgovor na zahtev za privremeno puštanje na slobodu, str. 5.

¹¹¹ Odgovor na zahtev za privremeno puštanje na slobodu, stav 28.

¹¹² Pobijana odluka, stav 38.

¹¹³ Žalba, stav 33. V. takođe replika, stavovi 7–8. Da je u pobijanoj odluci utvrđeno da postoji dovoljno realna opasnost da će ometati postupak, Krasnići smatra da bi, s obzirom na njegovu starosnu dob, porodični život, činjenicu da u poslednjih 20 godina nije optuživan i da ne postoje dokazi o njegovoj ranijoj umešanosti u zastrašivanje svedoka, jedini razuman zaključak bio da se nijednom od utvrđenih opasnosti ne može opravdati produženje pritvora.

¹¹⁴ Pobijana odluka, stav 37. V. takođe pobijana odluka, stav 32 (gde se citira stav da nema dokaza za to da je Krasnići pokušao da ometa krivični postupak).

¹¹⁵ Odluka po Gucatijevoj žalbi, stav 64.

64. I na kraju, panel odbacuje tvrdnju odbrane da jedna ranija odluka sudije za prethodni postupak ide u prilog zaključku da ne postoji opasnost da će Krasnići ometati postupak.¹¹⁶ Kao prvo, panel primećuje da je zaključak sudije za prethodni postupak na koji se odbrana poziva donet u drugačijem kontekstu. Tačno je da je sudija za prethodni postupak u odluci kojom se odobravaju pretres i plenidba zaključio da ne postoji osnovana sumnja da je Krasnići preduzeo mere da ometa vršenje pravosuđa i/ili preduzimaio bilo kakve druge radnje koje bi predstavljale krivično delo po članu 15(2) Zakona.¹¹⁷ Pored toga, pomenuti zaključak zasnovan je na podnescima tužilaštva i materijalu koji je ono priložilo uz njih za potrebe odluke kojom se odobravaju pretres i plenidba (prvobitna verzija podneta je 26. oktobra 2020). Međutim, [BRISANO] je sudiji za prethodni postupak dostavljen tek 17. decembra 2020, uz odgovor na zahtev za privremeno puštanje na slobodu.

65. Podsećajući na to da ispunjenost uslova iz člana 41(6)(b) podrazumeva predviđanje budućih postupaka, a nešto što je u budućnosti nikad se ne može predvideti s izvesnošću,¹¹⁸ Panel zaključuje da Krasnići nije pokazao da je sudija za prethodni postupak pogrešio kad je zaključio da postoji opasnost da će on, ukoliko bude pušten na slobodu, ometati postupak. S obzirom na to, panel Apelacionog suda neće razmatrati ostale Krasnićijeve tvrdnje¹¹⁹ o članu 41(6)(b)(ii) Zakona.

2. Član 41(6)(b)(iii) Zakona

66. Panel Apelacionog veća podseća na to da uslove predviđene članom 41(6)(b) Zakona treba tumačiti kao alternativne.¹²⁰ Ukoliko je jedan od njih ispunjen, ostali se ne moraju analizirati da bi se pritvor produžio. S tim u skladu ne moraju se analizirati ni Krasnićijeve tvrdnje o greškama vezanim za član 41(6)(b)(iii) Zakona. Kakve god

¹¹⁶ Žalba, stav 31.

¹¹⁷ Odluka kojom se odobravaju pretres i plenidba, stav 25.

¹¹⁸ V. gore, stav 26.

¹¹⁹ Žalba, stav 32, gde Krasnići tvrdi da je zaključak da će opasnost od ometanja postupka rasti što dalje tužilaštvo bude odmicalo u obelodanjivanju materijala suprotan praksi MKSJ-a i ne uzima u obzir opsežne zaštitne mere određene u ovom predmetu.

¹²⁰ V. gore, stav 9, gde se podseća na odredbe člana 41(6) Zakona. V. takođe pobijanu odluka, stav 23.

da zaključke panel donese o Krasnićijevim tvrdnjama, oni se ne bi odrazili na ishod pobijane odluke, budući da je panel već utvrdio da sudija za prethodni postupak nije počinio grešku zaključivši da postoji opasnost od ometanja postupka iz člana 41(6)(b)(ii) Zakona, te da je neophodno da se pritvor produži. Uprkos tome, panel mora da se osvrne na stavove strana o trajanju prethodnog postupka. Panel će takođe razmotriti pitanje da li je sudija za prethodni postupak pogrešio kad je zaključio da se opasnost od ometanja postupka ne bi mogla umanjiti ukoliko bi Krasnići bio privremeno pušten na slobodu pod predloženim uslovima.

C. GREŠKE U OCENI TRAJANJA PRETHODNOG POSTUPKA (ŽALBENI RAZLOG 2)

1. Izjašnjenja strana u postupku

67. Krasnići tvrdi da je sudija za prethodni postupak pogrešio u primeni prava jer srazmernost mere pritvora nije analizirao u odnosu na značaj prava na slobodu i pretpostavke nevinosti i s obzirom na verovatnoću da će u njegovom slučaju boravak u pritvoru pre suđenja trajati dugo.¹²¹ Krasnići traži da panel Apelacionog suda, ukoliko zaključi da su uslovi iz člana 41(6)(b) Zakona ispunjeni i da se u njemu navedene opasnosti ne mogu ublažiti primenom ma kakvih uslova, sam oceni pomenuto pitanje srazmernosti.¹²²

68. Tužilaštvo u odgovoru kaže da sudija za prethodni postupak nije postupio ni protivzakonito ni neosnovano kad je odlučio da se ne izjašnjava o očekivanom trajanju pritvora pre suđenja.¹²³ Dalje, tužilaštvo smatra da bi, u ovoj fazi postupka, takva procena bila preuranjena i spekulativna.¹²⁴

¹²¹ Žalba, stavovi 23, 25.

¹²² Žalba, stav 25.

¹²³ Odgovor, stav 34.

¹²⁴ Odgovor, stav 35.

2. Ocena panela Apelacionog suda

69. Za početak, panel podseća na važnost načela srazmernosti prilikom odlučivanja o opravdanosti pritvora pre suđenja.¹²⁵ Vreme provedeno u pritvoru pre suđenja je faktor koji se mora razmotriti zajedno sa rizicima opisanim u članu 41(6)(b) Zakona, da bi se utvrdilo da li, kada se svi faktori uzmu u obzir, dalji pritvor „prestaje da bude opravdan“ a lice mora da bude pušteno na slobodu.¹²⁶

70. Panel primećuje da se sudija za prethodni postupak u pobijanoj odluci ne osvrće na Krasnićijeve argumente o očekivanom trajanju pritvora pre suđenja u ovom predmetu, iako je Krasnići njih izneo u zahtevu za privremeno puštanje na slobodu.¹²⁷ Panel zaključuje da je pobijana odluka na tom mestu manjkava, zato što se u njoj ne ulazi u Krasnićijev argument o očekivanom trajanju pritvora pre suđenja. Međutim, panel smatra da se taj nedostatak ne odražava na ishod pobijane odluke.

71. Panel napominje da su sudije MKSJ-a, u vršenju svog diskrecionog prava da puste optuženo lice na slobodu, uzimale u obzir očekivano trajanje pritvora pre suđenja.¹²⁸ Panel pak podseća na to da Specijalizovana veća nisu dužna da se drže

¹²⁵ Odluka po Gucatijevoj žalbi, stavovi 72–73.

¹²⁶ V. MKS, *Prosecutor v. Gbagbo and Blé Goudé*, ICC-02/11-01/15-992-Red, Judgment on the appeal of Mr Laurent Gbagbo against the decision of Trial Chamber I of 10 March 2017 entitled “Decision on Mr Gbagbo’s Detention”, 19. jul 2017, stav 76, gde se upućuje na MKS, *Prosecutor v. Bemba et al.*, ICC-01/05-01/13-969, Judgment on the appeals against Pre-Trial Chamber II’s decisions regarding interim release in relation to Aimé Kilolo Musamba, Jean-Jacques Mangenda, Fidèle Babala Wandu, and Narcisse Arido and order for reclassification, 29. maj 2015, stav 45.

¹²⁷ F00122/RED, Javna redigovana verzija zahteva za privremeno puštanje na slobodu, KSC-BC-2020-06/F00122, od 7. decembra 2020, 18. decembar 2020 (prvobitna verzija podneta je 7. decembra 2020) (u daljem tekstu: zahtev za privremeno puštanje na slobodu), stavovi 15–16. V. takođe odgovor na zahtev za privremeno puštanje na slobodu, stavovi 9–10.

¹²⁸ MKSJ, *Tužilac protiv Haradinaja i drugih*, IT-04-84-AR65.2, Decision on Lahi Brahimaj’s Interlocutory Appeal Against the Trial Chamber’s Decision Denying His Provisional Release (Odluka po interlokutornoj žalbi Ljahija Brahimaja na odluku kojom je pretresno veće odbilo njegov zahtev za privremeno puštanje na slobodu), 9. mart 2006, stav 23; MKSJ, *Tužilac protiv Haradinaja i drugih*, IT-04-84bis-PT, Decision on Ramush Haradinaj’s Motion for Provisional Release (Odluka po zahtevu Ramuša Haradinaja za privremeno puštanje na slobodu), 10. septembar 2010, stavovi 40–42; MKSJ, *Tužilac protiv Haradinaja i drugih*, IT-04-84-PT, Decision on Ramush Haradinaj’s Motion for Provisional Release (Odluka po zahtevu Ramuša Haradinaja za privremeno puštanje na slobodu), 6. jun 2005, stav 29; MKSJ, *Tužilac protiv Mrkšića*, IT-95-13/1-PT, Decision on Mile Mrkšić’s Application for Provisional Release (Odluka po zahtevu Mileta Mrkšića za privremeno puštanje na slobodu), 24. jul 2002, stav 48.

prakse MKSJ-a i zaključuje da sudija za prethodni postupak nije pogrešio kad je za ovu fazu postupka usvojio drugačiji pristup. U okolnostima specifičnim za ovaj predmet, strane u postupku se, kako to napominje panel i kako proističe i iz podnesaka na osnovu kojih je doneta pobijana odluka, znatno razilaze u mišljenju o verovatnom datumu za početak suđenja, pa time i u mišljenju o verovatnom trajanju faze prethodnog postupka.¹²⁹ Osim toga, za razliku od MKSJ-a, pred Specijalizovanim većima se neophodnost produženja pritvora redovno preispituje na dva meseca.¹³⁰ Panel napominje i da pravilo 56(2) Pravilnika Krasnićiju pruža dodatnu zaštitu od neopravdano dugog zadržavanja u pritvoru pre suđenja.

72. S obzirom na gorenavedeno, panel odbacuje Krasnićijeve tvrdnje o pogrešnoj oceni srazmernosti mere pritvaranja pre suđenja u njegovom slučaju.

D. GREŠKE U OCENI PREDLOŽENIH USLOVA (ŽALBENI RAZLOG 6)

1. Izjašnjenja strana u postupku

73. Krasnići tvrdi da je sudija za prethodni postupak očigledno pogrešio time što nije tačno ocenio da li bi se u ovom predmetu mogle izreći mere koje bi bile manje restriktivne od pritvora.¹³¹ Krasnići smatra da je sudija za prethodni postupak pogrešno zaključio da bi on, Krasnići, javnim političkim izjavama o temama koje nemaju veze s postupkom mogao da podstakne na izvršenje krivičnih dela ili da ometa rad Specijalizovanih veća.¹³² Osim toga, Krasnići smatra da je zaključak sudije za prethodni postupak da nema načina da se nadzire Krasnićijeva privatna komunikacija neosnovan i da puka mogućnost za održavanje privatnih kontakata ne

¹²⁹ Zahtev za privremeno puštanje na slobodu, stavovi 15–16; odgovor na zahtev za privremeno puštanje na slobodu, stav 10.

¹³⁰ Pravilo 57(2) Pravilnika; MKSJ, *Tužilac protiv Ademija*, IT-01-46-PT, Nalog po zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu, 20. februar 2002., stav 26, gde je veće iznelo stav da očekivanu ukupnu dužinu pritvora pre suđenja treba uzeti u obzir zato što se pred MKSJ-om pritvor ne preispituje u redovnim razmacima.

¹³¹ Žalba, stavovi 4(6), 41–43.

¹³² Žalba, stav 42; replika, stavovi 19–20.

može biti razlog za odbijanje zahteva za privremeno puštanje na slobodu.¹³³ Dalje, Krasnići tvrdi da je sudija za prethodni postupak najpre trebalo da izloži koji dodatni uslovi postoje i objasni zašto su oni neadekvatni, pa da tek onda zaključi da se komunikacija efikasno može nadzirati samo u uslovima pritvora.¹³⁴ I na kraju, Krasnići smatra da je zaključak da vlasti na Kosovu nisu u stanju ni da sprovedu ni da nadziru uslove za privremeno puštanje na slobodu neosnovan.¹³⁵

74. Tužilaštvo u odgovoru kaže da je sudija za prethodni postupak kod svake opasnosti iz člana 41(6)(b) Zakona brižljivo razmotrio mogućnost njenog ublažavanja i da u njegovim zaključcima nema uočljivih grešaka.¹³⁶ Tužilaštvo tvrdi i da sudija za prethodni postupak nije pogrešio kad je zaključio da bi Krasnićijeve javne izjave o temama koje nemaju veze s postupkom mogle uvećati opasnosti iz člana 41(6)(b) Zakona.¹³⁷ Kako tužilaštvo tvrdi, postoje brojni dokazi za to da vlasti na Kosovu imaju ograničene mogućnosti da nadziru optuženog Krasnićijevog značaja, njegovih resursa i autoriteta.¹³⁸

2. Ocena panela Apelacionog suda

75. Sudija za prethodni postupak je u pobijanoj odluci zaključio da ne postoji način da se efikasno kontrolišu Krasnićijeve javne izjave o političkim ili istorijskim temama koje naizgled nemaju veze s postupkom. Takvim javnim izjavama Krasnići bi, kako je zaključio sudija za prethodni postupak, mogao da podstrekne, pomogne ili na drugi način angažuje druga lica sa ciljem da zastraši bilo koga ko tvrdi da su pripadnici OVK vršili krivična dela.¹³⁹

¹³³ Žalba, stavovi 43–44; replika, stavovi 19, 21–22.

¹³⁴ Replika, stav 21.

¹³⁵ Replika, stavovi 19, 22.

¹³⁶ Odgovor, stavovi 46–47, 49.

¹³⁷ Odgovor, stav 48.

¹³⁸ Odgovor, stavovi 50–51.

¹³⁹ Pobijana odluka, stav 49.

76. Iako je formulacija na tom mestu pobijane odluke mogla biti i jasnija, panel smatra da sudija za prethodni postupak kod „javnih izjava, čak i u vezi s naizgled nepovezanim temama,” misli na to da bi Krasnići indirektno ili aluzijama mogao pretiti svedocima i zastrašivati ih. Panel smatra da je to pitanje u pobijanoj odluci trebalo detaljnije objasniti, kao i da je trebalo objasniti zašto tužilaštvo nije u stanju da nadzire mogućnost optuženog da daje javne izjave. U obrazloženju se ne govori ni o tome da, po svemu sudeći, nije verovatno da bi Krasnići, ukoliko bude privremeno pušten na slobodu, rizikovao da putem javnih izjava, čak i o temama koje naizgled nemaju veze s postupkom, zastrašuje svedoke ili vrši pritisak na njih i da bi zanemario rizik da informacije o tome dospeju do Specijalizovanih veća, koja bi mogla da opozovu odluku o privremenom puštanju na slobodu.

77. Dalje, sudija za prethodni postupak je u pobijanoj odluci zaključio da se nijednim predloženim uslovom niti dodatnim ograničenjima koje bi on mogao naložiti ne može ograničiti Krasnićijeva mogućnost da uspostavi kontakt sa licima iz svoje zajednice ili s mrežom pristalica. Sudija za prethodni postupak je zaključio da se nijednim od predloženih uslova ne bi mogla ograničiti ili nadzirati Krasnićijeva privatna komunikacija, ponajmanje ona koja se odvija u njegovom domu, odakle bi Krasnići, direktno ili posredstvom drugih lica, mogao da zastrašuje svedoke ili im preti. Sudija za prethodni postupak je zaključio da je nemoguće sprovesti niti nadzirati zabranu g. Krasnićiju da kontaktira sa svedocima ili s bilo kojim licem na Kosovu, bez obzira na to da li se ta zabrana odnosi na lične susrete ili komunikaciju putem elektronskih uređaja.¹⁴⁰ Iako se u pobijanoj odluci ne obrazlaže zaključak da je Krasnići u stanju da mobiliše mrežu pristalica, panel Apelacionog suda smatra da je Krasnići i dalje uticajan i da može da stupi u kontakt s licima [BRISANO].¹⁴¹ Zato će panel poći od toga da se zaključci sudije za prethodni postupak odnose na Krasnićijevu mogućnost da kontaktira s takvim licima.

¹⁴⁰ Pobijana odluka, stav 49.

¹⁴¹ V. gore, stavovi 61–62.

78. Panel napominje da se u pobijanoj odluci, prilikom sagledavanja predloženih uslova sa stanovišta opasnosti od ometanja postupka, ne upućuje ni na kakve konkretne dokaze. Na primer, sudija za prethodni postupak ne objašnjava kako je analizirao obimne dokaze tužilaštva o nadziranju sprovođenja uslova za privremeno puštanje na slobodu.¹⁴²

79. U pobijanoj odluci, rezimirajući izjašnjenja tužilaštva, sudija za prethodni postupak kaže da ni Specijalizovana veća, a ni tužilaštvo, Euleks ili policija Kosova, ne bi mogli da vrše adekvatan nadzor tokom Krasnićijevog privremenog boravka na slobodi, i da najmanje tri incidenta na Kosovu pokazuju da tamošnja policija nije u stanju da uhapsi bivše vođe OVK niti da nadzire da li se oni pridržavaju uslova pod kojima su privremeno pušteni na slobodu.¹⁴³ Ako se obrazloženje dato u pobijanoj odluci tumači u kontekstu podnesaka tužilaštva i rezimea tih podnesaka, jasno je da su zaključci sudije za prethodni postupak zasnovani na relevantnim faktorima. Naročito je tužilaštvo u svom podnesku iznelo konkretne primere koji pokazuju da se s razlogom može pretpostaviti da bi vlasti Kosova imale ograničene mogućnosti da nadziru Krasnićijeve aktivnosti ako bi on bio pušten na slobodu.¹⁴⁴

80. I na kraju, osporavajući zaključak sudije za prethodni postupak da je sprovođenje uslova pod kojima je optuženi privremeno pušten na slobodu nemoguće nadzirati, Krasnićí navodi da je „Euleks u sličnim situacijama određivao kućni pritvor“. U prilog tome, Krasnićí upućuje na podnesak koji je Veselji, njegov saoptuženi u ovom predmetu, dostavio 13. januara 2021.¹⁴⁵

81. Panel podseća na to da strana u postupku ne može prosto upućivati na argumente iznete u drugim dokumentima, kao, na primer, u izjašnjenjima

¹⁴² Odgovor na zahtev za privremeno puštanje na slobodu, stavovi 38–43.

¹⁴³ Pobijana odluka, stav 46.

¹⁴⁴ Odgovor na zahtev za privremeno puštanje na slobodu, stavovi 38–43.

¹⁴⁵ Replika, stav 22, gde se upućuje na F00174, Replika odbrane na odgovor tužilaštva na zahtev Kadrija Veseljija za privremeno puštanje na slobodu, 13. januar 2021, stavovi 56–58, prilog 1.

saoptuženih predočenih sudiji za prethodni postupak, i očekivati da panel Apelacionog suda njih prihvati kao da su valjano izneti.¹⁴⁶ To je nedopustivo i predstavlja još jedan pokušaj da se zaobiđu pravila o maksimalnom broju reči dozvoljenom u žalbenim podnescima.¹⁴⁷ Stoga panel Apelacionog suda bez daljeg razmatranja odbacuje Krasnićijeve tvrdnje o tom pitanju.

82. Stoga Krasnići nije pokazao da je sudija za prethodni postupak pogrešio kad je zaključio da se Krasnićijeva komunikacija može *efikasno* ograničiti i nadzirati isključivo u okviru sistema za nadzor komunikacije u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća.¹⁴⁸

83. S obzirom na gorenavedeno, panel Apelacionog suda odbacuje Krasnićijeve argumente o pogrešnoj oceni predloženih uslova.

IV. DISPOZITIV

84. Iz tih razloga, panel Apelacionog suda

ODBIJA žalbu u celosti.

¹⁴⁶ MKSJ, *Tužilac protiv Šainovića i drugih*, IT-05-87-A, Decision on Nebojša Pavković's Second Motion to Amend His Notice of Appeal, (Odluka po drugom zahtevu Nebojše Pavkovića za izmenu najave žalbe), 22. septembar 2009. (u daljem tekstu: odluka po žalbi u predmetu *Šainović i drugi*), stav 18; v. MKSJ, *Tužilac protiv Karadžića*, IT-95-5/18-AR72.5, Decision on Appeal of Trial Chamber's Decision on Preliminary Motion to Dismiss Count 11 of the Indictment (Odluka po žalbi na Odluku Pretresnog vijeća po Preliminarnom zahtjevu da se odbaci tačka 11 Optužnice), 9. jul 2009, stav 13; MKSJ, *Tužilac protiv Hartmann*, IT-02-54-F77.5-A, Decision on Further Montions To Strike (Odluka po daljim zahtevima za brisanje elemenata u podnescima), 17. decembar 2009, stav 12; MKSJ, *Tužilac protiv Galića*, IT-98-29-A, Presuda, 30. novembar 2006, stavovi 250, 273. Panel napominje i da se u Uputstvu Sekretarijata o spisima i podnescima kaže da interlokutorna žalba mora sadržavati „osnove za podnošenje žalbe i argumentaciju kojom se žalbeni osnovi potkrepljuju, [...] uz konkretno navođenje merodavnog prava na koje se poziva”; v. Uputstvo Sekretarijata o spisima i podnescima (u daljem tekstu: Uputstvo Sekretarijata o spisima i podnescima), član 46(1)(c).

¹⁴⁷ Odluka po žalbi u predmetu *Šainović i drugi*, stav 18; Uputstvo Sekretarijata o spisima i podnescima, član 46(2), gde je utvrđeno da maksimalni broj reči za interlokutornu žalbu iznosi 6.000 reči.

¹⁴⁸ Pobjana odluka, stav 49 (kurziv dodat).

/potpis na originalu/

Sudija Mišel Pikar,
predsedavajući sudija

U petak, 30. aprila 2021.

U Hagu, Holandija